

ATVIRO VALDYMO PLĖTROS DOKUMENTO BENDRAKŪRYBA

DIRBTUVĖS | 2021 m. spalio 5 d.

VIZIJA

- Viešai prieinama informacija visuomenei (planavimas, sprendimų priėmimas, įgyvendinimas ir komunikacija);
- Atvirumas, atskaitomybė, skaidrumas - kaip įprastas standartas;
- Skaidrumas;
- Pasitikėjimas vadžia;
- Plėtoti naujas iniciatyvas, strategiją, efektyviai įtraukti į diskusiją, siekti grįžtamojo ryšio;
- Atvirumas viešajame sektoriuje - kaip įprotis, natūrali kasdienė elgsena;
- Atviras valdymas - tai būdas pasiekti valstybei ir visuomenei aktualių tikslų;
- Atvirumas - kaip valstybės pažangos variklis;
- Atvira valstybė - vienos skaitmeninės durys į visas valstybės paslaugas;
- Atvirumas - prienami ir aiškiai (suprantamai) visuomenei pateikti duomenys;
- Atvirumas - kokybės ženklas;
- Partnerystė, institucijų sinergija, atviri duomenys ir informacija, skaidri veikla;
- Teisinė sistema kaip sprendimų medis, kur greitai randamas kiekvienos situacijos sprendimas;
- Atvirumas teisėkūros procese;
- Atvira valstybė - kur girdimas visuomenės balsas ir jis lemia pokyčius;
- Kad viešojo sektoriaus paslaugos būtų teikiamos efektyviausiu paslaugos gavėjui būdu;
- Teisinga valstybė, kuriame visuomenė pasitikėtų;
- Prerogatyvinė piliečių teisė į informaciją ir duomenis;
- Visuomenės ir valdžios partnerystė.

IŠŠŪKIAI

a) Teisinis reguliavimas

- Perteklinis teisių aktų skaičius, nuolatinis jų pakeitimas, o neretai ir prieštaravimas;
- Nėra pateikiama informacija apie planavimą, teisėkūra dažnai vyksta skubotai, trumpi derinimo terminai;
- Teisės infliacija;
- Labai ilgi sakiniai įstatymuose, sunku greitai surasti sprendimą nežinančiam visos teisinės sistemos;
- Ydingas teisėkūros principas - visus laikyti baimėje, tas liečia ir viešą administravimą, tiek verslą;
- Teisės aktai, kuriais yra reglamentuojamas visuomenės dalyvavimas, pavyzdžiui, TPJ, veikia labiau kaip pilietinės visuomenės atgrasymo nuo dalyvavimo ir aktyvumo, nei skatinimas tai daryti.

b) Viešasis sektorius

- Neviešas sprendimų priėmimo procesas organizacijoje;
- Viešasis sektorius dėl žemesnių atlyginimų nekonkurencingas "įsigyti" kompetenciją, aukštą kvalifikaciją ir ją išsaugoti, siekiant pritraukti kompetentingus specialistus;
- Nežinoma eilinio tarnautojo dienotvarkė;
- Viešojo sektoriaus darbuotojų baimė suklysti ir todėl būdingas elgesys nieko nedaryti.

c) Pilietinė visuomenė

- Mažas pilietinės visuomenės tiesioginis įsitraukimas, sprendimų priėmimas, vieša diskusija;
- Pasyviai dalyvaujantys gyventojai;

- Piliečių nepilietiškumas, abejingumas, nesivylimas "esama valdžia";
 - Pilietinės visuomenės silpnumas Lietuvoje, piliečių pasyvumas yra vienas iš labiausiai ribojančių pilietinį aktyvumą faktorių.
- d) Komunikacija ir informavimas**
- Pasirinkta informavimo platforma/būdai sudėtingi, sofistikuoti, sunku naudotis paprastiems žmonėms;
 - Nutylimos galimybės kaip spręsti klausimus;
 - Viešajame sektoriuje viešinamos informacijos gausa ir sistema chaotiška;
 - Vyriausybės posėdžiams darbotvarkė skelbiama iš anksto - galima suprasti, apie ką kalba, o Seimo valdybos posėdžiai pradedami be darbotvarkės viešinimo, tai atstumia žmones, menkina dialogo kokybę;
 - Eilinis pilietis nežino, kokie jam galioja įstatymai;
 - Požiūris į valstybinį sektorių kaip biurokratinį, korumpuotą, dažna - vienus pusę komunikacija;
 - Biurokratinė kalba, nesuprantama paprastiems piliečiams;
 - Nėra informacijos teikimo sistemos: komunikuojama jau apie priimtus sprendimus, tačiau pasigendama informacijos apie teisės aktų rengimo pradinę stadiją ir procesą.
- e) Kita**
- Grįžtamojo ryšio nebuvimas;
 - Lyderystės stoka institucijoje;
 - Ilgas sprendimų priėmimo laikas;
 - Klaidų netoleravimas viešajame sektoriuje.

TIKSLAI

1. Kokybiško grįžtamojo ryšio visiems proceso dalyviams užtikrinimas;
2. Finansavimas orientuotas ne į procesą, o į rezultatą;
3. Nevyriausybinių organizacijų grupavimas pagal viešosios ir privačios naudos statusą;
4. Vykdamas įstatymų ir kitų teisės aktų peržiūrą, kurti palankesnes sąlygas visuomenės dalyvavimui sprendimų priėmime;
5. Sudominti ir įtraukti piliečius į valstybės valdymą;
6. Sukurti lengvai suprantamus kelius į valstybės rūpestį piliečių;
7. Kiekvienas viešojo sektoriaus darbuotojas turi gebėjimus komunikuoti su suinteresuotomis grupėmis ir naudotis IT priemonėmis;
8. Sudaryti sąlygas samdyti kompetenciją viešajame sektoriuje;
9. Tobulinti valstybės tarnautojų atrankos sistemą, įtraukiant atviro valdymo temą ir pakartojant atrankos procesus esamiems darbuotojams;
10. Aiškesnis ir paprastesnis reguliavimas.

KITOS SVARBIOS IDĖJOS IR PASIŪLYMAI:

- Konceptijos sąsaja su kitais strateginio planavimo dokumentais;
- Institucijų vaidmuo / ryšiai / santykiai dalyvaujant "atviroje valstybėje" -> žemėlapis;
- Nurodyti, kaip bus įgyvendinama koncepcija (pvz., bus parengtas veiksmų planas, rekomendacijos institucijoms ir pan.);
- Reikia stiprinti vietos bendruomenes ir jų nepalikti tik savivaldos atsakomybei;
- Ar tikrai reikalinga atskira koncepcija atvirumui? Gal būtų prasminga konsoliduoti turimus dokumentus į vieną? Ar nevertėtų apsiungti su VRM ir jų rengiama viešojo valdymo strategija?

- Norint pasiekti pokytį, reikia pradėti nuo institucijos, iškelti tikslus ir juos matuoti, suteikti įrankius institucijoms, rekomendacijas atvirumui atskirti pagal sektorių specifiką;
- Aktuali situacijos analizės dalis, SSGG turinys – bus pateiktas mėnesio pabaigoje;
- EBPO 2021 ataskaita – peržiūrėti statistiką ir išvadas dėl viešojo sektoriaus.

